

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJA PTUJ

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: »DOM OF«, PTUJ, Prešernova ulica, soba 19. ČEK. RACUN: NARODNA BANKA PTUJ 643-90603-3 TELEFON: 143 in 168 — POSTNI PREDAL: PTUJ.

Leto II. — Štev. 24

Izhaja tedensko

Ptuj, 16. septembra 1949

Mesečna naročnina din 14.—

Cenz din 3.—

Govor maršala Tita najboljšim jugoslovanskim rudarjem

Beograd, 13. sept.

Junaki razplametelega socialističnega tekmovanja v naši državi, ljudje, ki jih vsa država pozna in katerih imena se s ponosom izgovarjajo, so prišli k svojemu maršalu svojem voditelju in učitelju, da bi mu povedali o svojih delovnih uspehih da bi mu stisnili roko, da bi se mu osebno zahvalili, ker jih je tako kot vse naše delovno ljudstvo, popeljal iz temne preteklosti na pot novega srečnejšega življenja, na pot graditve socializma, v katerem so postali pogumni, visoko zavedni, ponosni ljudje, da bi ga prepričali, da so krasni delovni aspehi samo del tistega, kar žele in morejo napraviti in da jih pri tem nobena stvar na svetu ne more omajati. In prav zaradi tega, ker so ti ljudje vznikli iz milijonske armade delovnih ljudi, preprosti, enostavni ljudje, toda hkrati ljudje velikanske energije in visoke zavednosti, kakršne gradi vzporedno z graditvijo velikanskih tovarn naša petletka, ni lahko opisati njihovega navdušenja pri tem srečanju, njihovih občutkov v teh trenutkih ki jim bodo vedno, kakor sami pravijo, najsrečnejši trenutki v življenju, njihov razumljivi ponos, s katerim so poslušali prve pozdravne besede maršala Tita, njihovega tovariša Tita:

Zelo sem srečen, ker morem pozdraviti naše rudarje, najboljše med najboljšimi pri naši socialistični graditvi. Vi ste, tovariši rudarji, za nas dragoceni delovni kolektiv, ker preskrbite s premočjo in rudami našo industrijo in naš promet, ki zahtevata vsak dan več in več premočja ter rude. Naloga, ki jih prejemate, rešujete z visoko zavednostjo in delovnim lunastvom, s svojimi mišicami pa vam je uspelo in vam uspeva nadomeščati pomanjkanje mehanizacije v naših rudnikih. Vi ste zgled za naš delavski razred in vse naše delovne ljudi, kako se morajo boriti, kajti to gibanje za visoko storilnost dela in ta polet, s katerim delate, sta prav tako važna v tej borbi za graditev socializma, kot je bil med vojno pomemben zgled, ki so ga dajali posamezni borci ali cele enote v borbi za svobodo in lepšo prihodnost narodov naše države.

V tej borbi, ki jo danes vodimo, ni dovolj, pokazati samo hrabro srce, ampak je treba pokazati tudi visoko zavednost in dati svojo telesno moč. Vi ste to, tovariši, storili in dali s tem zgled drugim delavcem tako v rudnikih kakor tudi v tovarnah in povsod, kjer delajo, da vas posnemajo. Vaš zgled ima vedno večji razmah, je vedno širši. Prizadevajte si, tovariši rudarji, drugi borci za visoko storilnost dela, tvorci socializma, najboljši med najboljšimi, da boste šli še dalje v tej borbi za zmago, za našo zmago, ki je v tem, da izpolnimo petletni plan in ustvarimo socializem.

Hitro so nato prešli prvi trenutki napetosti. Vsi so hoteli sesti čim bliže tovarišu Titu, da bi slišali vsako njegovo besedo, da bi si zapomnili vsako podrobnost.

Razgovor je bil zelo živahen. Maršal Tito se je zanimal za vse: za življenjske razmere rudarjev, za njihovo življenje v preteklosti, za sedanje delo, za norme, in je poudaril potrebo, da je treba predvsem dobro paziti na zavarovanje rudarjev pri delu, na njihovo varnost. Rudarji so odgovarjali na vsa vprašanja iskreno, prisrčno — pripovedovali so o tem, kako jih je Beograd krasno sprejel, govorili so o sebi in svoji delovni borbi, in ko so o tem pripovedovali, so se za trenutek namirili: »Toda, glejte tovariš Tito, tisti informbirojci pravijo...«, takoj nato pa so se razvedrili in, smeje se, rekli: »Toda, oni nam nato — mi nimamo nov centralo, oni drugo — mi 500 ton premoga!« Duhovite besede Edhema Škoriča, ki jih je dan prej izrekel, so jim zelo ugajale — postale so jim nekako novo delovno geslo.

Tedaj je maršal Tito rekel:

V vsej propagandi, ki jo vodijo članice Informbiroja proti nam, ni, tovariši, ničesar pametnega. Je tudi propaganda, ki je spretno preračunana in vešča, da vsili tudi laž kot verjetno. V tej pa so samo neverjetne neumnosti, ki se jih bodo nekega dne sramovali, kolikor se lahko sramujejo.

Kar zadeva nas, si nismo mogli misliti, da bomo morali nekoč dokazovati v socialistični državi, da je belo — belo in črno — črno. Toda, glejte, prišel je ta čas, ko moramo dokazovati neizpodbitna dejstva. Vendar korakamo po svojih potih: dajte več rude, več premoča, kovinski delavci bodo dali železo in druge kovine, lahka industrija bo dala več izdelkov za široko potrošnjo in vsi drugi na svojih sektorjih dela bodo dali čim več kolikor mogoče boljših svojih izdelkov. Sedaj ustvarjamo

bazo, ki bo omogočila, da se bo jutri življenjska raven z veliko hitrostjo in mnogo močnejše dvigala. Danes se ni mogoče občutiti vseh in popolnih dobrot tega, kar gradimo, in moramo se še zelo truditi. V letu, dveh, zlasti pa v drugem petletnem planu, bomo že občutili dobrote teh naporov, ki jih danes vlagamo v socialistično graditev svoje države. Zamislite si, tovariši, koliko lažje bo vaše delo, ko bomo mehanizirali vse rudnike, ko bodo oskrbljeni z najsodobnejšo tehniko. Vaše delo bo tedaj kot pesem, delati boste lahko in manj. Ne bo vam treba biti v rozi osem ur, temveč šest ali pet,časoma pa tudi manj. To pa veliko pomeni. To je tisto, za kar se ljudje bore.

Hoteli smo, da bi naši narodi čimprej občutili, kaj lahko da socializem, da bi čim popolnejša vrednost naših dobrin, naših proizvodov ostala pri nas, v naši državi, ne pa, da bi naše bogastvo šlo na drugo stran. Naše ljudstvo tega, tovariši, ni zavrnilo. To je ljudstvo, ki je stoletja trpelo, to je ljudstvo, katerega delavski razred je imel vedno neverjetno težke življenjske in delovne pogoje. To je ljudstvo, ki je dalo v tej vojni strahovite žrtve in šlo v borbo ne samo, da izžene okupatorja, temveč tudi, da si ustvari boljše življenje. Nam pa so rekli, namesto, da bi pokazali razumevanje za to naše ljudstvo: »Kaj hočete z industrijo? Če rabite stroje, jih vam bomo dali, vi pa boste nam dali rudo in druge surovine.« To pomeni jasneje rečeno: To imate sir, mi bomo pa vzeli smetano.

Vendar to ni pravilno, socialistična fronta ne sme biti v škodo nikomur. Najmanj pa bi smela biti škodljiva v razmerju z nami, ker smo za Sovjetsko zvezo država, ki je najdoslednejše uresničevala načela marksizma-leninizma. Ves svet je gledal in gleda na nas, da bi videl, kakšno je uresničevanje teh načel, in verjeli smo, da se bodo vsi pripadniki socialistične fronte tega veselili. Toda niso se veselili, v tem so videli nekakšno konkurenco. Če smo mi komunisti, tovariši, potem ni tu nikake konkurence. Smatrali smo, da z vlaganjem maksimalnih naporov potrjujemo, da je socialistični sistem, ki se je začel v Sovjetski zvezi ustvarjati po Oktobrski revoluciji, edina pravilna družbena ureditev. To smo hoteli potrditi s svojim zgledom, oni pa nas pri tem ovirajo. Pri tem so napravili drugo napako: širijo poljmovanje o izključni revolucionarni vlogi Rdeče armade, ki pomeni dejansko demobilizacijo skritih revolucionarnih sil, ki so v vsakem narodu, v vsakem delavskem razredu. Vsak delavski razred je sposoben boriti se in izvojevati novo družbeno ureditev. Toda z baloneti se ni nikoli pravično širila neka napredna ideja in pri naša družbena preobrazba, temveč samo zaslužnjevanje. To je zakon, tovariši, in po tej poti ni mogoče ustvariti socializma. Socializem je mogoče ustvariti samo z najboljši stroгим snovstovanjem in uporabo načel marksizma-leninizma od majhnih in velikih. To številčnost ne more imeti odločilne vloge. Jugoslovanski narodi niso krivi, da jih je 16 milijonov, ne pa 200 milijonov, toda, lahko so ponosni na svoj delež, ki ga dajejo s tem, da praktično uresničujejo socializem, in na visoko socialistično zavednost velikanske večine delovnih ljudi naše države.

Danes je v Jugoslaviji komaj mogoče najti minimalno število ljudi, ki bodo iz popolnega osebnih razlogov rekli, da nasprotujejo socialistični graditvi, zato pa imate na drugi strani 90 odst. naših ljudi, ki hočejo zavestno iti v socializem in gredo v socializem. Niso to samo komunisti, temveč naši člani Ljudske fronte, naši delovni ljudje, ki so se z dejanji prepričali, da lahko ustvarimo socializem in ki že danes vidijo rezultate tega, tovariši, niso dosegli v nobeni državi, razen v Sovjetski zvezi.

Vendar so naše postojanke sedaj, kakor se to reče na fronti, nezavestna trdnjava. Opravljajte mirno svoje delo in dokažite z dejanji pravilnost naše linije, pravilnost in koristnost našega dela. Pravijo, da gremo v kapitalizem. Pozivamo jih naj pridejo in pogledajo in skušajo pri nas najti potrdilo za to, kar govorijo. Na široko odpiramo vrata vsakomur, kdor hoče pošteno priti in se prepričati, kaj pri nas delamo in gradimo. Naj pridejo in vas vprašajo, ker jim boste vi odgovorili prav tako dobro kakor tudi jaz: odgovorite jim s tistim, kar gradite, z dejstvi in recite jim: Pogledajte naše tovarne, naše hidrocentrale, naše nove ceste, poti, železnice itd.

Tako je govoril maršal Tito, rudarji pa so, sklonjeni nad stoli, ne da bi trenili, gledali vanj z izrazom napete pozornosti, želeč si vsako njegovo besedo

dobro zapomniti, da bi si vklesali v spomin te besede, ki navdušujejo, krepe, odpirajo perspektive. In polagoma se je začel na teh osredotočenih resnih, trdih obličjih razlivati nasmeh — naenkrat so videli čudovito jasno kot na dlani vse življenje in borbo svojega ljudstva in svoje države, zagledali so našo prihodnost, svetlo, veselo in srečno in se nasmihali veselo ter ponosno, ker je to ljudstvo njihovo ljudstvo, ta država — njihova država, ker so sami — sinovi tega ljudstva in te države.

In ko je maršal končal, je razgovor potekal še veseleje, še živahneje.

Tisti, katerih rudniki so osvojili prehodno zastavo, so ponosno in z neprikritim veseljem pripovedovali o tem: »Uzeli naši rudari zastavo, pa gledaju: Ama je l'ovo Tito popisao? E, ne damo (le)«, maršal Tito pa je nasmehljivi lic pozorno poslušal, spraševal o vsem, odgovarjal na vprašanja in pojasnjeval. Na koncu je spremljan s pogledi polnih ljubezni vdanosti in globokega zaupanja, rekel:

Vsi skupaj smo en delovni kolektiv. Jaz delam na enem vi pa na drugem mestu, toda nikomur od nas ne sme biti žal truda pa tudi ne življenja če je potrebno, da bi dosegli smoter, ki smo si ga postavili. Pri svojem delu se nismo prav nič zmotili, vse, kar smo delali, smo v glavnem pravilno postavili in to smo kot pravilno dokazali tudi z dejanji. Zakaj bi omahovali sedaj, ko vidimo perspektivo? Iz držav Informbiroja pa nas hočejo omajati, tovariši govorili so nam, kako grešimo, pa so med drugim postavili tudi vprašanje Ljudske fronte.

Ljudska fronta pa je prav tisto novo, kar je dala naša ljudska revolucija. Niti Sovjetska zveza ni mogla to lahko pogumno trdim brez prefriravanja, v tako kratkem razdobju dobiti tako velikansko množico državljanov, pri katerih bi prevladovala enotnost misli in akcije. Mi pa smo to storili. Sedaj nam hočejo porušiti prav to, eno največjih pridobitev. Ljudsko fronto, s katero nam je uspelo toliko doseči. Komunistična partija, tovariši, sama zase, še ni dovolj. Komunistična partija ni sama sebi smoter; ona je organizacija avantgarde delavskega razreda, vodilni odred, ima vodilno vlogo. Od iznajdljivosti in sposobnosti Komunistične partije, od njene revolucionarne sile, od stopnje njene sposobnosti, da obvlada znanost marksizma-leninizma in jo praktično izvaja je odvisno, v kakšnem obsegu lahko razširi svoj vpliv na široke množice. Nam pa ni samo uspelo razširiti njen vpliv na široke množice, ampak tudi ustvariti in izoblikovati njihovo organizacijo. Naša Ljudska fronta je krepka organizacija, dvakrat boljše in močnejša znotraj monolitnejša in celo bolj prežeta z marksizmom-leninizmom, kot pa je recimo madžarska Partija, ki je do včeraj imela kakih 100 članov, sedaj pa je naenkrat prekorčila milijon.

Naša Ljudska fronta je nova oblika združevanja delovnih ljudi pod vodstvom Komunistične partije, ki korakajo ne nezavestno in pod pritiskom, temveč zavestno za Komunistično partijo in zavestno vidijo jasne perspektive boljše prihodnosti.

So številne stvari, ki nam jih očitajo kot greh in ki so prav tisto najboljše, kar je dala naša revolucija. Tovariši, v naši revolucionarni borbi in delu smo se posluževali izkušnje Sovjetske zveze. Bilo bi nepravilno in škodljivo govoriti, da nismo uporabljali izkušenj velike Oktobrske revolucije. Od nje in vsega procesa razvoja prve socialistične države smo vzeli tisto, kar je bilo pozitivno, tistemu, kar je bilo negativno, pa smo se skušali izogniti, kot smo si tudi prizadevali, da bi ob naših specifičnih pogojih uporabljali nekaj novega. Nikomur ne bomo dovolili, da bi nam to novo razbi, kajti v tem je moč naše Partije. Pomislite, kako bi tak udarec, kakršnega smo mi dobili od Informbiroja, prenesle Partije v vzhodnih državah Ljudske demokracije. Razpadle bi tako, da ne bi od njih ostal niti kamen na kamnu. Mi pa se nismo niti stresli, ampak smo še krepkeje strnili svoje vrste. To je organizem, enoten organizem, ki se zaveda svojega smotra in ki gre neizprosno naprej, ne glede na to, kar se postavlja na njegovi poti.

Nato se je maršal Tito dotaknil primerjanja maloštevilne ameriške in angleške Partije z našo Partijo, ki vodi državo in ljudstvo 16 milijonov ljudi,

o čemer je bilo govora v nedavni sovjetski noti, nakar je v tej zvezi rekel:

Če se že tako nesmiselno primerja, potem je treba vedeti, da morajo biti, če ima kdo nalogo zamenjati svoje vodstvo, to samo naši ljudje in njihče drug. Naši ljudje v državi doslej niso postavili tega vprašanja, da se odstrani ta ali oni posameznik, ali vse vodstvo, različni Rakoszi, Paukerji in drugi pa ga postavljajo. Oni nimajo te pravice. Če naše delovno ljudstvo vidi, da posamezni voditelji-komunisti niso dobri, potem jih je treba zamenjati. Tu ni poudarka. Prav tako, kot se n. pr. zamenja vodstvo podjetja, da bi to podjetje bolje delalo. Naše ljudstvo pa ni bilo vprašano, če je treba, in koga je treba zamenjati, da bi prišel kdo drug.

Poslušati moramo glas našega ljudstva tukaj. Kajti za koga gradimo socializem v svoji državi? V prvi vrsti za nas, za ustvaritev boljšega življenja naših ljudi. To, da hočemo ustvariti našim delovnim ljudem srečnejše življenje, ni nacionalizem. Ukinili smo kapitalistični sistem, preganili buržoazijo, ji vzeli tovarne itd. Vzeli smo ji materialno podlago in jo dali ljudstvu v roke. V vaših rokah so danes rudniki, v vaših rokah so tovarne, v vaših rokah je vse gospodarsko življenje, ki ga morate pravilno voditi od spodaj do zgoraj. Vi imate pravico odstranjevali in postavljati ljudi!

Ko je poudaril pomen enakopravnosti med socialističnimi državami, zlasti v gospodarskih odnosih, in obsodil poskuse revizionizma znanosti marksizma-leninizma, je maršal Tito rekel:

Mislím, da je zasluga naše Partije prav ta, da je opozorila, da gre pri vsem tem za teoretično pačenje in revizionizem. Zasluga naše Partije je v tem, da je imela pogum — in to je lahko storila po zaslugi svoje monolitnosti, reči: ne, taka pot je nepravilna, treba je iti po tej poti, po kateri hodimo mi ob novih razmerah po vojni. Mislím, da že sam obstanek Sovjetske zveze, kot velike socialistične države, pomeni močan činitelj, ki omogoča, da se v šte-

vilnih državah razvijajo napredne sile in zmagoje. Ni potrebe, da bi se Sovjetska zveza vmešavala v notranje stvari držav, ki grade socializem, ker to samo škoduje. Mi moramo torej razčistiti te stvari z njimi in zgraditi socializem v svoji državi ter reči tako, kot je to nekdaj rekel Lenin, boreč se proti Trockemu, da je mogoče ustvariti socializem v eni državi. No, danes je že dokazano, da velja to tudi za majhne države, kakršna je naša, če je večina naroda zavedna in pripravljena na različne napore. Se pravi, da se moramo boriti za uresničitev našega petletnega plana in zgraditev socializma ter reči: Glejte, ni nam samo uspelo zgraditi socializma, ampak nam je to uspelo tudi proti vaši volji, s svojimi lastnimi silami. In nobene bajke ga ne morejo uničiti, ker je tukaj, kri in meso življenja naših ljudi. Na ta način bomo razčistili sporna vprašanja.

Ko pa gradimo socializem, tovariši, se moramo zavedati, da velikansko prispevamo drugim majhnim in velikim državam, ker dokazujemo, da so v vsaki državi posebej, če je vodstvo sposobno pojasniti delavskemu razredu pravilno linijo, sile, ki lahko s svojo borbo prinesejo novo družbeno ureditev.

Mi imamo, tovariši, globoko prav in to bomo dokazali, toda borili se bomo in borimo se tudi na teoretičnem področju. Vi, rudarji, in vsi drugi naši delavci ter delovni ljudje pa ste tista armada, s katero se mi zdaj borimo, da z dejanji dokazujemo, da gradimo socializem. Nadaljujte, tovariši, še vztrajneje svoje delo!

Zadnje besede govora so sprejeli rudarji z navdušenim ploskanjem in vzkliki: Hočemo! Hočemo!

Tako se je po polnih treh urah končalo to srečanje »tvorcev socializma in najboljših med najboljšimi, ki jih imamo danes«, kot je maršal Tito imenoval slavne rudarje, s svojim »največjim, najboljšim in najbolj ljubljnim tovarišem«, kot so rudarji rekli za maršala Tita.

Priprave za razstavo lokalnega gospodarstva v Ptuj

V mesecu oktobra bo v Ptuj velika gospodarska razstava, na kateri bo sodelovala državná, zadrúžni in privatni sektor lokalne industrije in obrti, zveznega, republiškega in lokalnega značaja. Posebno pa bo zastopana kmetijska proizvodnja z oddelki za poljedelstvo, sadjarstvo, vinogradništvo, gozdarstvo, živinorejo in čebelarstvo, ki bo pokazala napredne oblike gospodarjenja v vseh panogah ter aspehe v borbi za zvišanje hektarskega donosa.

Svoje pridelke bodo razstavile tudi kmetijsko obdelovalne zadrúge in zadrúžne ekonomije.

Ker so prostori v Mladiki za vse te oddelke premajhni, bo del razstave nameščen v posebni baraki za Mladiko, kjer bo razstavljena živina in kmetijski stroji. Paviljoni za okrepčila bodo postavljeni ob vhodu.

Za čas razstave se pripravljajo vsako večerne kulturne prireditve, ki se bodo vršile v ptujskem gledališču in na prostem.

Ker je prijavljencev že lepo število, je pričakovati, da bo razstava v polni meri pokazala napore in uspehe vseh sektorjev lokalnega gospodarstva ptujskega okraja v njihovi borbi za boljše preskrbovanje delovnih množic.

—n.

Kakor smo že v zadnji številki poročali, je začela okrajna opekarna v Janeževcih s strojno izdelavo opeke. Danes prinašamo sliko iz izpopolnjenega obrata z udarnikom tov. Brumen Milanom, ki je s pomočjo še nekaterih tovarišev popravil neraben stroj ter omogočil ogromno povečanje produkcije opeke.

Tisti, ki redno vloga na hranilno knjižico, četudi le majhne zneske, bo prihranil znatno vsoto, s katero bo lahko zadostil potrebam in si pomagal ob nastopu nepredvidenih težav.

Ker je hiša spremenjena v spomenik, sedaj nima stanovalcev. Pred njo je postavljen velik kip maršala Tita. Ko so si miličniki ogledali tudi kip, so odšli v še nedograjen združni dom, kjer so jih združniki, ki so bili zbrani na zabavi, prisrčno sprejeli. Kmalu so se zapletli v pogovor ter zbranim združnikom pogovorov tovrstnih. Bojanovića Juri-

Pred „Tednom matere in otroka“

Bližamo se »Tednu matere in otroka«. Nočemo niti misliti na to, da bomo samo v tem tednu posvečali vso skrb in ljubezen našim materam in mlademu rodu, ker se zavedamo, da je v socialistični državi ta skrb nenehna. Tudi ne bomo primerjali »Tedna matere in otroka« z materinskim dnevom v predprilski Jugoslaviji, ko je marsikatera mamica ob

v socialističnem duhu v poštene državljanke. Samo pomislimo na otroke širom Jugoslavije, ki so ostali po naši ljudski revoluciji odnosno oboženi borbi brez staršev in drugih svojcev. Ljudska oblast je takoj energično in uspešno ukrepala. Kakor gobe po dežju so vznikali, vzgojni domovi, ki so dali vsem tem otrokom topel kotiček, da niso občutili gorja, ki so ga nekdanje trdo in grenko občutili otroci, če jim je vojna vihra ali pa kaka druga nesreča vzela starše. Kot uspeh naglega in pravičnega ukrepanja ljudske oblasti je vsekakor smatrati deistvo, da

krožili po širni sovjetski deželi in kjer je trajalo več let, dokler so državne oblasti imele možnost spraviti te otroke v primerne vzgojne domove.

Jasno je, da smo šele na začetku naše nove vzgoje otrok. Marsikaj nam še manjka, mnogo delamo pri tem tudi napak, eno pa je gotovo: pred očmi imamo jasno perspektivo, kako hočemo vzgojiti svoj mladi rod, da bo sposoben dokončno zgraditi socializem in tako ustvariti vse pogoje za boljše, kulturnejše in srečnejše življenje. K tej nalogi pa so poklicani v prvi vrsti starši, vzgojitelji in učitelji

Varčevanja denarja je velike važnosti za naše gospodarstvo

Naši poveljni uspehi, doseženi v posameznih panogah tako političnega kot družbenega in ekonomskega življenja, nam ne dokazujejo le jasno določeno, marveč tudi trdno utemeljeno pot zgraditve socializma — zgraditve lepšega in srečnejšega življenja. Da so bili že doseženi uspehi tako popolni, je bilo med vsem drugim prav posebno potrebno ovesti se vplivov zastarelih pojavov, kakor tudi navad iz preteklosti, zlasti na ekonomskem področju pri ravnanju z gotovino.

Naša socialistična ekonomika se močno razlikuje od kapitalistične. Napredek v socializmu kaže dvig materialne in kulturne ravni v korist delovnega ljudstva, v kapitalizmu pa se le privilegirani razred okorišča s temi dobrinami na škodo delovnega ljudstva. Nuditi je dobrine v koriščenje delovnemu ljudstvu pa omogoča le načrtno gospodarstvo, ki stalno išče novih virov in dohodkov, da lahko iz razpoložljivih sredstev dobi kar največ raznolikih proizvodov, da ustvari čimveč industrijskih in drugih gospodarskih objektov, na drugi strani pa zahteva varčnost ter pravilno uporabo vseh gospodarskih sredstev, tako v okviru zasebne kot družbene lastnine.

Borba za povečanje storilnosti, racionalizatorstvo, novatorstvo, izvrševanje planskih nalog pred določenim terminom, znižanje polne lastne cene, govorijo o prispevku delovnega ljudstva za splošni napredek ljudske blaginje. Dasiiravno so že samo to ogromni napori, vendar ne smemo pozabiti pri tem še na važen moment, ki igra odločilno vlogo in je sestavni del vse naše borbe, t. i. varčevanje z materialom in denarjem. Potreba ter važnost varčevanja z materialom le ljudskim množicam dobro znana, ne more se pa enako reči za denarno varčevanje.

Pregledi dosedanjega dela na hranilni službi nam kažejo, da je ta pri nas sicer že dokaj dobro razvita, saj se hranilne vloge iz dneva v dan večajo, vendar še kljub vsemu temu ni na tisti višini, ki bi ustrezala ekonomski moči našega delovnega ljudstva. Z ozirom na veliki pomen denarnega varčevanja je razumljivo, da posveča temu ljudska oblast vso pozornost, ljudstvo samo se pa še nekoliko slabo zaveda koristi, ki jih prinašajo vloge posamezniku kot skupnosti.

Če se ozremo v preteklost, vidimo takoj, da je pomemilo tedaj nalaganje gotovine v banke le podpiranje kapitalizma, vlagatelji sami pa niso bili nikoli sigurni, da dobe nazaj vsaj denar, ki so ga naložili. Ta denar je postal prav za prav kapital zasebnih lastnikov bank, ki so z različnimi mahinacijami živeli na račun žuljev in pritrgovanja delovnega ljudstva. Te špekulacije, stavljanje vlog na razpologo tedanjim političnim društvom in organizacijam je mnogo pripomoglo do tako zvanih »zamrznjenih vlog«, ki so v času gospodarske krize leta 1930-31 znašale preko 4 milijarde predvojnih dinarjev. Pod pritvezo raznih konkurzov bank in kreditnih zadrug so propadle težke milijarde s trpljenjem pridobljenega denarja.

Danes je ves naš bančni sistem v rokah ter kontroli ljudstva samega. Naložen denar se zdaj ne uporablja v protisrsko-spekulativne namene izjemal-

cev, marveč služi le za splošno koristne namene, predvsem za kreditiranje načrtnega gospodarstva. Denarno varčevanje na hranilnih vlogah vpliva nadalje na zmanjšanje obtoka gotovine, kar povzroča na drugi strani dvigovanje vrednosti domačega denarja. Denarno varčevanje učinkuje na razmerje med kupnim in blagovnim tondom, če vlagatelj ne bo porabil vsega svojega denarja za nakup potrošniškega blaga, za katerega ne bo imel nujnih potreb, temveč bo istega nabavljal šele ob nastopu dejanske potrebe, med tem časom pa pustil denar naložen na hranilni vlogi, s čim bo imel državni kreditni aparat zopet večjo možnost za financiranje gospodarstva in proizvodnje. Čim manj denarja je v načrtni uporabi, tem stabilnejša je domača valuta in cenejše potrošno blago. Slednjič prinaša hranilna vloga še prav lepe obresti (5 odst.), od katerih ima edino plodonosno korist vlagatelj sam, ki bo s svojo, čeprav majhno vlogo, prispeval svoj delež k izboljšanju življenjskih razmer.

Sigurno in pod strogo kontrolo vodeni naš bančni sistem ter jamstvo države nudita vso sigurnost za varnost hranilnih vlog, zato je odveč vsaka bojazen, kot nezaupanje nekaterih delovnih ljudi, zlasti pa naših vasi, do bank in kreditnih odsekov kmetijskih zadrug.

Vse to govori, da je organizirano denarno varčevanje kot koristno, zaradi česar mora naložiti v ljudstvu na pravilno razumevanje in popoln odziv. S stalnim vlaganjem tudi malih vsot, se naberejo s časom v hranilni knjižici prav lepi zneski, katere lahko v slučaju potrebe s pridom uporabimo za razne nakupe in nabave in se izognemo nepotrebnemu zadolževanju z najemanjem posojil.

Denarno varčevanje, ki se ga danes tako popularizira, ni nič drugega, kot borba za pravičen ter kulturn način ravnanje z denarjem; to je del naše splošne borbe za nove odnose do vseh materialnih sredstev ter končno izraz naše zavesti do volje za izgraditev boljšega življenjskega standarda naših narodov.

L. I.

ZAHVALA

Podpisani Cvetko Janez, Kicar št. 27, se zahvaljujem vsem gasilskim društvom, podvinskemu, padniškemu in ptujskemu, ki so ob priliki požara na mojih poslopih dne 4. sept. t. l. pri hiteli na pomoč in z največjo požrtvovalnostjo reševali moje skromno imetje. Zahvaljujem se tudi sosedom in vsem ostalim reševalcem, ki so pomagali in očuvali vse rešene predmete.

Cvetko Janez in otroci.

POPRAVEK

V 23. šte. v članku: Na oblastni konferenci LMS so ptujski delegati sprejeli obvezo formiranja nove mladinske brigade, beri v drugem odstavku mesto: ...je bil izvoljen član CK KPJ tov. Selinger Vlado, pravilno: ...je bil izvoljen član CK LMS tov. Selinger Vlado.

Uredništvo.

Zgradbi Okrajnega dečjega doma v Ptuj

lepih in sladkih besedah vladajočih močitev potočila solzo ginjenosti, kaj več pa tak materinski dan niti ni mogel dati zgaranim in samim sebi prepuščenim materam, še manj pa otrokom, o katerih se niti ni mnogo govorilo.

Po največjačnejšem delu zgodovine jugoslovanskih narodov — narodnoosvobodilni borbi — je nastala prelomnica v vzgoji našega mladega rodu. Politična svoboda, predvsem pa socialistična ekonomska baza je prinesla pogoje, ki so potrebni za progresivno vzgojo mladine, kakršna naj bo v socialistični državi.

Toplo je pri srcu danes vsakemu poštenemu in naprednemu človeku, ki ima opravka z vzgojo mladine, pri zavesti, da ima končno priliko vzgajati zares svobodnega človeka, ker mu je nastajajoča nova družbena oblika dala sproščenost in ga rešila vseh tesnih vezi lažne morale gospodarjev stare Jugoslavije. Poleg tega ima vzgojitelj v naši socialistični državi pred seboj jasno perspektivo, ker ve, da bo edini način socialistične vzgoje dal pozitivne rezultate, — da bo namreč človek bodočnosti, ki ga bomo vzgojili v duhu načel marksizma-leninizma, svoboden, nesebičen, brez predsodkov, brez tendence za izkoriščanje človeka po človeku.

Skrb naše ljudske oblasti za mater in otroka je ogromna. Ugodne posledice te skrbi se že kažejo v številnih vzgojnih ustanovah, ki so bile ustanovljene v času od osvoboditve pa do danes. Te ustanove so razbremenile matere, ki so se vključile v proces izgradnje socializma, moreče skrbi za vzgojo in telesni razvoj otroka, otroci sami pa so v dobrih rokah vzgojiteljev in vzgojiteljic, ki jih vzdajajo

se v naši državi, ki je pretrpela ob svoji revoluciji relativno največ, ni pojavil problem »brezprizornih« otrok, kakor je to bil primer v SZ po Oktobrski revoluciji, kjer so otroci, ki so v revoluciji izgubili starše, kot potepuhi in roparji

in končno vsi pošteni državljani, ker bo le množična progresivna vzgoja mladine preobrazila delovne množice naše države in končno vsega sveta v socialistične ljudi.

Š. K.

Mali Ptujčari v DID-u

Prva skrb socialistične Jugoslavije je skrb za zdrave matere in zdrave otroke. Sodelujmo pri izvajanju te velike naloge.

»Ni dovolj, če so otroci oblečeni in nahranjeni, za nas je tudi važno, da bodo otroci vzgojeni v duhu nove Jugoslavije.« — Tito

M. Iljin

Priroda in ljudje

Sestavili so sijajne stroje za obdelovanje zemlje, iznašli postopke pa pridobivanje gnojil iz vode iz zraka, iz premoga — iz najbolj cenjenih snovi. Polja dajejo tolikšne žetve, kolikršnih svet še ni videl. V Italiji se je posrečilo na poskusnih poljih požeti po 60 stotov žita na hektar.

Žitnice so v mnogih deželah Evrope in Amerike prenapolnjene z žrnjem. Trgovci ne vedo, kako bi se rešili preobilja žita, da bi lahko dvignili žitne cene. Žito dajo denaturirati.

Vsakdo ve, kaj je denaturirani špirit. Špirit denaturirajo tako, da ga pokvarijo s petrolejem in drugimi nevarnimi in škodljivimi snovmi, da ga ne bi bilo mogoče uživati. Sedaj so prišli tako daleč, da so začeli tudi moko denaturirati. V ta namen ji primešajo premogovega prahu. Da denaturirajo špirit, je razumljivo, kajti špirit je strup. Kako pa je mogoče kvariti, zastrupljati žito, da postane neužitno?

Delavci v zahodnih deželah so se nekakrat obrnili na pridobitnike, od katerih je to odvisno, z zahtevo, naj ne denaturirajo, kvarijo žita. Dejali so jim: »Namesto da uničujete žito, ga rajši prodajte poceni strokovnim organizacijam za brezposelnice.«

»Ne,« so odvrnili, »to ni mogoče. Proizvode je treba uničevati zato, da bodo cene dovolj visoke.«

Lep družbeni red, v katerem je treba delati hrano neužitno!

A dogajajo se še hujše, še neumnejše stvari.

Naj navedem naslednjo zgodbo iz nekega praškega protifašističnega lista z dne 11. februarja 1934:

»Sejejo pšenico. Veliko preveč pšenice. Morda pa tudi ne? Dejstvo je, da jo povsod po svetu v velikih množinah sežigajo. Ali pa jo spreminjajo v krmo za živino, in sicer ji primešajo neko barvilo, da postane neužitna za ljudi. S to krmo krmijo krave na Danskem. Toda z govedino je prav tako kot s pšenico; preveč je je. Zategadelj kollejo danske krave v velikem številu in jih meljejo v strojih, ki so posebej v ta namen sestavljeni. Dobijo pogače iz mesa in kostne moke in z njimi krmijo svinje. Pravijo namreč, da kupujejo An-

gleži mastne svinje. Toda to je bilo nekoč — zdaj jih imajo sami preveč. Preveč za tiste, ki morejo kupovati, za ostale premalo. Zato jih spreminjajo v snov za gnojenje polj. S to snovjo gnojijo na Holandskem polja, ki so jih dobili z izsušitvijo Zaiderskega jezera.«

Ta zgodba je podobna zgodbi o popu in njegovem psu ali zgodbi o jari kači in steklem polju.

Na polje sejejo pšenico. S pšenico krmijo krave. S kravami krmijo svinje. S svinjami gnojijo polje. Na polje sejejo pšenico. In tako brez konca dalje. Smiselno človeško delo spreminjajo v nesmisel.

Polja obdelujejo, žetve pa ne pospravijo. Sklicujejo konferenco samo zato, da bi odločili, za koliko je treba zmanjšati posejano površino na zemeljski krogli. V Ameriki daja vlada denarne nagrade farmerjem zato, da svojih polj deloma ne posejejo. Nalaga spreminjajo ljudje svoja rodovitna polja v ledino, v puščavo.

In spet je zazijal pred nami — mrtvi obraz puščine.

Zazijal je tam, kjer bi ga najmanj pričakovali — na najlepših poljih sveta, ki se obdelujejo s stroji, na mastnih, gnojenih in rodovitnih poljih.

Kdo kliče puščine na ta polja?

Ljudje jo kličejo in kličejo jo zavestno. Znamenite, zelo izobražene osebe se zbirajo na svetovne konference. Vsak med njimi ima pred prstom ali za njim vrsto sijajnih naslovov. Gospod pooblaščen minister ali poslanik, talni svetnik, vitez takega in takega reda — sledi priimek. Gospod profesor, član parlamenta, pravi član in te akademije in društva, doktor te in te vede — sledi priimek.

Ti ljudje prav dobro vedo, kaj delajo.

Delajo pač tisto, kar jim v danem času koristi. Spreminjajo polja v puščine je koristno.

Komu je to koristno? Ali človeštvu? Ne. Tistemu razredu, ki vlada svet.

Tak red pa vlada v petih šestih svetih.

Toda to ni red, marveč nered, ne svetovni red, temveč svetovni nered.

PRIHOD GOSPODARJA

Koliko ljudi gladuje na našem planetu? Tri četrtine vsega prebivalstva. In to ne glede na velika uspešna napredka poljedelskih ved. Učenjaki pravijo, da bi bilo mogoče do siteda nahraniti človeštvo celo tedaj, če bi se pomnožilo za štirikrat. Za to ne bi bilo treba nobenih novih odkritij in iznajdb. Zadostovalo bi to, kar imamo.

Na zemlji bi bilo lahko obilje, a ljudje stradajo. Lahko bi odpravili lakoto, če ne bi imeli ljudje zvezanih rok, zvezanih s tem redom ali neredom, ki vlada na zemlji.

Delo ljudi je razdrobljeno. Ni skupnega načrta, ni skupnega smotra. Eni uničujejo, kar drugi ustvarjajo.

Priroda je razkosana, razrezana na koščke in vsak košček ima svojega gospodarja.

A prirode ni mogoče sekati na koščke brez kazni, kajti v prirodi je vse povezano, vse živi skupno življenje.

Izsekajo gozdove, pa začno divjati reke.

Preorjejo travnike, pa postanejo polja neplodna.

Poteptajo stepe in ne dajo odmora pašnikom, pa sproščijo puščinski pesek.

Namakaajo zemljo čezmerno, da bi dala čim večji donos, čez deset let pa se spremeni v močvirje ali slano mlakuzo.

Osušujejo cele morske zalive, da bi dobili polja, že pripravljena in obdelana polja pa opuščajo.

Nihče se ne pobriga za celoto. Vsakdo misli le na trenutno korist in se briga le zase, nihče ne razmišlja, kaj bo čez desetletja.

Kaj je treba storiti? Treba je združiti drobce prirode v celoto, treba je združiti ljudi v eno samo delovno armado.

Če bo zemlja družbena, če bo delo ljudi na zemlji skupno, bo delalo vse človeštvo po skupnem načrtu, za skupen smoter, kakor eno samo velikansko bitje. Življenje tega bitja bo brezkončno. To bitje lahko napravi vse. Imelo bo milijarde rok za delo in gigantske možgane — enotno svetovno znanost.

Vsa priroda bo njegovo velikansko gospodarstvo.

To bitje ne bo uničevalo žita in spreminjalo polja v puščino.

To bitje bo razumni gospodar planeta.

Toda kdaj bo tako? Kmalu.

Na eni šestini zemeljske oble se je skupno delo na družbeni zemlji že začelo.

DEKRET PROTI PRIRODNIM SILAM

Z oktobrskim prevratom sta postala zemlja in delo ljudi na tej zemlji skupna družbena.

Petletka je zbrala milijone poljedelcev v delovne zadruge in jim dala v pomoč sto tisoč najbolj dovršenih in silnih strojev — kombajnov, traktorjev, mlatilnic in motorjev. Dvomilijonska armada agronomov, inženirjev, soferjev in mehanikov je bila poslana na polja, da bi jih preobrazila, da bi enkrat za vselej odpravila slabe letine.

Vseposvoda se je delo organiziralo po načrtu. Načrt je velikansko znanstveno delo, načrt se ustvarja na osnovi znanosti.

Znanost uči, kdaj je treba sejati, kaj je treba sejati, kako orati, kakšna orodja uporabljati, kako gnojiti zemljo, kako se boriti s plevelom.

Sto institutov Lenineve Poljedelske akademije, sto in sto poskusnih postaj in laboratorijev opazuje in poskuša, proučuje tla in rastline zato, da bi bolje preobrazili tako tla kakor rastline.

Sklicujejo se znanstvene konference: konferenca za boj s sušo, konferenca o namakanju Zavolžja, konferenca o umetnem dežju.

Staremu sovražniku — suši smo v Sovjetski zvezi napovedali vojno.

Dne 22. maja 1932 je bil v vseh časnikih Zveze objavljen dekret, ki sta ga podpisala Stalin in Molotov, »o uničenju suše v zavolžskih okrožjih«.

Dekret proti prirodnim silam!

Se nikdar in nikjer se niso ljudje lotili take naloge.

Poleti 1934 je zadela suša Evropo in Ameriko. Zajela je vse dežele. V Angliji so stali ljudje v dolgih vrstah z vrči in vedri pred vaškimi vodnjaki. V Združenih državah, v Iowi, je bilo listje na drevju za polovico manjše kakor sicer. V Minnesoti so se posušili celi gozdovi, so bili popaljeni pašniki in so živino prodajali za smešno nizke cene.

Ameriška vlada je pretrpela načrt, da bi preselila nekoliko tisoč farmerjev in odpelala živino iz krajev, ki jih je opustošila suša. Na boj s sušo samo pa ne misli.

Zakaj naj bi se borila z njo? Čim

manjša je žetev, tem višje so žitne cene.

Po poročilih v časopisju je dejal ameriški poljedelski minister Wallace ob neki priliki, da ta suša lahko postane »dobrota« za ves narod.

V Sovjetski zvezi ni suša dobrota. V Sovjetski zvezi nihče ne bo koval iz nje dobičkov.

Suša je sovražnik. In proti temu sovražniku je objavljen v Sovjetski zvezi dekret, ki pomeni vojno napoved.

Vsaki naredbi sledi pri nas načrt. Načrtu pa mora slediti njegovo uresničenje. V Zavolžju so se začela namakalna dela. Po desetih ali petnajstih letih v Zavolžju ne bo več suše.

Kako se bo to zgodilo?

V projekti Državne načrtna komisije najdemo sliko Zavolžja čez petnajst let.

Namakalni kanali bodo razdelili stepe v velikanske štirikotnike. Vzduž kanalov bodo zrasle gozdne proge, ki bodo ščitile polja pred »suhoveji«. Vsako polje bo podobno velikanski sobi, ki bo na štirih straneh ograjena z zelenimi živimi stenami.

Vzdolž betonskih bregov ob kanalih bodo tekali električni vozički s črpalkami in škropilnicami, ki bodo metale vodo v veliko daljavo. Na brigadirjevo znamenje se bo s šumom ulil močan dež na polje.

Od kod pa bodo vzeli vodo? Vzeli jo bodo iz Volge.

Struga Volge je mnogo metrov nižja od zavolžskih step. Vodo bo treba dvigati s črpalkami. Mogočne črpalne postaje bodo gnale vodo iz Volge po ceveh velikanskega obsega v umetna jezera. Tako bomo predpisali vodi novo, tretje potovanje: iz reke nazaj v stepe. In voda bo morala ubogati.

Tako bo nastalo na zemlji skladno in pravilno omrežje umetnih jezer, kanalov in gozdnih prog.

Ljudje, ki bodo gledali nanjo od zgoraj, z letala, bodo mislili, da tu spodaj ni zemlja, ampak kak drug planet, podoban Marsu z njegovimi temnimi črtami in krogi.

Nova bo zemlja in nov bo človek na tej zemlji.

Ali bo bodoči poljedelec-inženir, poljedelec-zmagovalec nad sušo, podoben nekdanjemu sužnjju zemlje, ki ga je poznala nekdanja »Rusija«?

(Nadaljevanje prihodnjic)

